

Секція: Демографія, економіка праці та управління персоналом.

Токар Ярина Іллівна

к.е.н., викладач кафедри туризму і рекреації

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Україна

Гоблик Володимир Васильович

д.е.н., доцент

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Україна

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ДЕПРЕСИВНИХ РИНКІВ ПРАЦІ

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізує програми професійно-технічного навчання, підготовки та перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб[1]. Реалізація цієї конституційної норми на депресивних ринках праці вимагає з боку держави вирішення низки проблем, головною з яких є законодавче врегулювання селективної підтримки локальних депресивних територій.

Попри прийнятті за останній період часу нормативні акти, слід підкреслити, що правова база державного регулювання територіального розвитку на сьогоднішній день не є цілісним масивом нормативно-правових документів, де чітко унормовано філософію державної політики, її концептуальну сутність, зміст і форми підтримки проблемних територій. Внаслідок безсистемної нормотворчості на практиці склалося неоднорідне правове поле з багатьма неврегульованими проблемами, що має важливе значення для активізації економічної життєдіяльності та подолання депресивності. Мова, однак, не про штучне нарощування темпів законотворчої діяльності і прийняття нових нормативно-правових актів регулювання і підтримки депресивних територій. Навпаки, йдеться про

перегляд принципів засад правового регулювання економічної життєдіяльності на проблемних територіях.

Стосовно депресивних територій з адекватними їм ринками праці законодавча база повинна, на думку вчених [2-8], формуватися на таких принципових положеннях:

- по-перше, враховуючи значну частину субрегіональних ринків праці, які потенційно можна віднести до депресивних, необхідно нормативно закріпити саме поняття «депресивний ринок праці» як об'єкт державного регулювання, законодавчо встановити критерії, показники і параметри їх віднесення зазначених ринків до депресивних. Такими показниками можуть бути рівень зайнятості та зареєстрованого безробіття, рівень працевлаштування, тривалість безробіття, частка зайнятих несільськогосподарськими видами трудової діяльності, обсяг інвестицій у розвиток сфери докладання праці, сальдо трудової міграції, а також показники, які відображають негативну динаміку економічного і соціального розвитку порівняно з середніми показниками по регіону та країні в цілому;
- по-друге, законодавча база повинна закласти правові основи реалізації трудового потенціалу шляхом формування ефективного підприємницького середовища, підтримки множинності форм трудової діяльності як підґрунтя формування багатокладності економіки, застосування антидепресивних заходів з боку держави, здатних оздоровити такі ринки праці. При цьому державну підтримку депресивних територій, заходи щодо їх санації слід розглядати в тісній ув'язці зі статево-віковою структурою населення локальних просторових формувань, професійно-кваліфікаційними параметрами економічно активного населення, його мобільністю, схильністю до інновацій, реалізацією спеціальної політики стосовно зайнятості осіб, які характеризуються низькою конкурентоздатністю на ринку праці;
- по-третє, ключовою проблемою в контексті удосконалення нормативно-правового регулювання депресивних ринків праці є

створення сприятливого інвестиційного середовища, законодавче окреслення економічних стимулів для залучення інвестицій у розвиток робочих місць (звільнення в певному часовому ланзі суб'єктів господарювання від сплати податків, консолідація фінансових ресурсів державного, регіонального та місцевого бюджетів у розвиток сфери докладання праці, надання кредитів для організації власного бізнесу, організація підготовки і перепідготовки кадрів за кошти державного бюджету).

Таким чином, метою формування правової бази регулювання соціально-трудова відносин на депресивних територіях повинно стати забезпечення рівних можливостей для економічно активного населення незалежно від віку, статі, соціального статусу щодо реалізації права на працю та вільний вибір трудової діяльності, стимулювання трудової ініціативи, відтворення здатності до праці, формування суспільно необхідної мобільності робочої сили, зняття обмежень у реалізації різних форм мобільності (професійної, секторальної, просторової, соціальної), що сприятиме найбільш повному розкриттю творчого потенціалу кожної людини.

Література

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Проблеми державного регулювання депресивних ринків праці: зарубіжний досвід ЯІ Токар, ВВ Гоблик, ТД Щербан Актуальные проблемы современной науки: тезисы докладов XIII Международной научно-практической конференции (Москва - Астана - Харьков - Вена, 28 октября 2016).
3. Регулювання трудовіграційних процесів в транскордонному регіоні: монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Пітюлича М. І.; [М.І.Пітюлич,

В.В.Гоблик, Т.Д.Щербан та ін] – Мукачево: Вид-во МДУ, 2015 р. – 148 с.

4. Токар Я.І. «Международный опыт регулирования рынков труда.» / Я. І. Токар, В.В. Гоблик // Международный научный журнал: сборник научных статей , Киев, 2016. - №11. – Т. 2. - С. 125-128.
5. Токар, Я. І. Проблеми державного регулювання депресивних ринків праці: зарубіжний досвід / Я. І. Токар, В. В. Гоблик, Т. Д. Щербан // Актуальные проблемы современной науки : тезисы докладов XIII Международной научно-практической конференции (28 октября 2016). – Москва - Астана - Харьков - Вена, 2016. – С. 33-35. [Режим доступа: <http://www.inter-nauka.com/issues/conf-2016/october/1625/>].
6. Токар, Я. І. Розвиток інституційного середовища регулювання депресивних ринків праці в Україні / Я. І. Токар, В. В. Гоблик, Т. Д. Щербан // Актуальні проблеми економіки і фінансів : збірник тез наукових робіт VII Міжнародної науково-практичної конференції (31 жовтня 2016 року). – Київ-Санкт-Петербург-Відень, 2016. – С.10-12. – [Копія] [Журнал проіндексовано - РІНЦ].
7. Токар Я.І. Інструменти стимулювання розвитку підприємництва в гірських регіонах / Я.І. Токар, В.В. Гоблик, Т.Д. Щербан // Актуальные проблемы современной науки: тезисы докладов XIV Международной научно-практической конференции (29 ноября 2016) Санкт- Петербург – Астана – Киев – Вена, 2016. - С. 47-49.
7. Токар Я.І. Проблеми та перспективи розвитку ринки праці в гірських населених пунктах / Я.І. Токар, В.В. Гоблик, Т.Д. Щербан // Глобальные проблемы экономики и финансов: тезисы докладов научно-практической конференции (30 ноября 2016) Киев – Прага – Вена – 2016. - С. 28-30.